

Tom Wolfe **Novel·lista nord-americà**

“El que més em sorprèn i em preocupa és la humiliació”

T

Tom Wolfe continua enarborant la bandera del nou periodisme, una aproximació realista a la societat que considera encara vigent

Entrevista

Mai indiferent al que passa al seu voltant, Tom Wolfe es va fixar per a la seva quarta novel·la en la realitat de la immigració cubana als Estats Units, concretament a Florida. Aquest és el motor que va impulsar Tom Wolfe a escriure *Bloody Miami* (Columna/Anagrama).

Què opina de la polèmica generada als Estats Units arran de l'encaixada de mans que Obama va fer a Raúl Castro durant els actes de comiat a Nelson Mandela?

Per als periodistes és genial aquesta polèmica! Molts dels cubans instal·lats a Miami són els que van perdre el poder quan Batista va fugir en avió de Cuba cinc hores abans que Castro l'agafés. Avui es parla molt de l'embargament contra Cuba, però és tan essencial de la política americana que ningú s'atreveix a plantejar “reconeguem Cuba i solucionem aquest problema”, és com si l'església catòlica afirmés demà que els capellans es poden casar, molts fidels se sentirien traïts. La gent oblida que els Estats Units és l'únic país que efectua aquest embargament, però Cuba pot comerciar amb la resta de països, el problema és que no és una nació productiva. Tots els cubans que fugien de Castro van arribar a Miami buscant la llibertat. Ara Miami és l'única ciutat del món on gent d'un altre país, d'una altra cultura i llengua, en poc més d'una generació, ha assolit el poder, i això és una història remarkable.

Parla de la comunitat blanca, els WASP, que està desapareixen davant dels 'latinos'. Què hi ha en joc?

No només davant dels *latinos*, una paraula que per cert es va forjar a Miami per designar els cubans que, com que en la gran majoria són blancs com els nadius americans anglosaxons, no es distingeixen. El govern dels Estats Units va provar de dispersar aquests immigrants per tot el país perquè se'n va donar que n'hi havia milions només a Miami i era

Un nen gran

Als seus 81 anys, Tom Wolfe conserva un esperit de rebel·lia i una guspira de vitalitat als ulls que el fan semblar un nen, un nen gran. Periodista per damunt de tot –i així ho reivindica–, no té problemes a l'hora de interrogar l'interrogador (“i vostè per què es va fer periodista?”), i davant de l'entrevistador aclaparat (és l'autor de *La foguera de les vanitats!*) estableix un tracte de col·legues. Sigui com sigui, parapetat darrere el personatge que s'ha creat –vestit de blanc i mitjons de llunetes–, Wolfe fa amb elegància llargs excursos, posa exemples i explica anècdotes, tot amb el mateix humor que es retroba a les seves novel·les. Aquí es veu la fusta de periodista que, més que desenvolupar teories, intenta trobar l'equivalent en la realitat: descriure situacions i sentiments concrets.

políticament preocupant. Els va enviar a l'altra punta, com ara a Dakota del Nord, i van descobrir que per allà on anaven la gent deia “vet aquí els cubans”, no necessàriament de manera despectiva, però per marcar la diferència. La comunitat WASP ha anat desapareixen de Miami, i passarà a altres llocs. Avui l'alcalde de Los Angeles, una ciutat enorme, és de família mexicana i pot fàcilment passar a Nova York. A les escoles públiques veus el percentatge real d'immigrants perquè molts són il·legals: gairebé el 40 % vénen de famílies castellanoparlants, un altre 30% o més són de famílies negres, no cal saber gaires matemàtiques per veure que queda un 30% per a la resta, i per tant cal calcular les majories a les eleccions per l'alcaldia de Nova York. Deu anys enrere pretendre que l'alcalde, com l'actual, tingués una dona negra que abans era lesbiana amb un fill de pell força clara però amb pentinat *afro* hauria estat impensable! Estem, doncs, a 3 per 1, i tot canvia molt ràpid. Amèrica és un país d'immigrants, però gairebé tots eren blancs! Ara bé, des d'Europa no es pot dir que Amèrica sigui una nació racista perquè Obama ha guanyat les eleccions, i això dues vegades!

Els personatges de la seva novel·la sempre semblen arrossegats per un riu. Creu que la història avança així?

En tot cas no és un riu predictable! Al principi del llibre Nestor Camacho, un policia d'origen cubà, està en un bot de salvament amb dos altres policies que són *anglos*, que se'n riuen d'ell. I aleshores comet un error dient una cosa de manera que no hauria d'haver fet. “A Cuba ja no queden vaixells, oi Nestor?”, li fan broma. Els dos *anglos* li diuen “canadenc” i ell no entén que és la manera que tenen de referir-se als cubans. Amb detalls així volia mostrar com han canviat les coses a Miami. No sé què passarà en un parell d'anys a la ciutat i a la resta del país, perquè Cuba, al capdavant, està

només a 9 milles de distància de la costa. Al llibre anterior, *Em dic Charlotte Simmons*, vaig centrar-me en una universitat. La meua germana viu en un poblet i vaig decidir que la protagonista vingués d'aquí. És una ciutat perduda enmig de les muntanyes i no poden cultivar cap verdura, però en canvi fan uns arbres de Nadal preciosos. Donen molta feina, se'ls ha d'anar tallant i és molt laboriós. Doncs bé, tot aquest treball el fan mexicans, no n'hi ha cap de nadiu de Nord Carolina en aquestes granges.

Parlant del nou periodisme, creu que encara és vigent com a manera de retratar la societat?

Si dius que alguna cosa és nova t'estàs ficant en un embolic! Nou és una paraula que es fa vella ràpidament, però hi ha molts escriptors avui dia que fan el mateix que el nou periodisme, com Michael Lewis, que va escriure sobre Wall Street a *The History of Modern Financial Insanity*, i *Moneyball: The Art of Winning an Unfair Game* sobre l'esport del beisbol, un llibre que ha fascinat tothom. Les escenes són entretingudes i té capítols increïbles, és molt bo.

Per què no parla mai de vostè en les novel·les?

Em considero encara un periodista que escriu novel·les. El periodisme en si mateix és tan interessant! Els mànagers d'alguns cantants i actors no els deixen aparèixer a la televisió perquè només poden perjudicar la

seua imatge. Paul Newman, aquesta figura tan glamurosa al cine, era terrible a la televisió! Era molt menys intel·lectual del que es pensava: era molt patètic i per això els seus mànagers van intentar mantenir-lo allunyat de la televisió, però de vegades no ho aconseguien. Molts periodistes intenten

“He de dir que mai no he escrit per diners”, afirma Tom Wolfe

cridar l'atenció del públic escrivint sobre ells mateixos, però de vegades no resulta gaire interessant.

Quin paper juga l'humor en les seves novel·les?

Mai no penso en l'humor quan escric. Diuen que faig sàtires, però mai tinc aquesta paraula al cap quan treballo. Simplement descriu certes situacions que, de fet, trobo divertides. No intento escriure coses divertides, sinó que simplement passen: la vida és així!

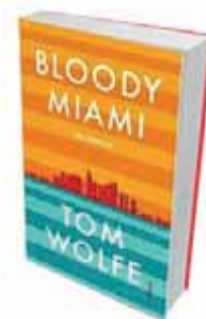
Què li sorprèn més de la societat que intenta descriure?

Fins a quin punt hi ha humiliació. Suposo que passa a tot el món. Els escriptors parlen de crims, escriuen autobiografies, s'inventen històries, però no diuen res d'una cosa tan important com és la humiliació. Em preocupa molt, perquè és una part molt important de la vida. Una vegada estava a Nova York a la porta d'un restaurant molt popular. Era de nit, nevava, i intentava agafar un taxi. Quan estava a punt d'agafar-ne un, un home em va venir tot enrabiad i em va insultar. No vaig dir-li res, però al final va fer un gest ràpid i va entrar-hi per l'altra porta. Jo hi era primer! Això és humiliació! No cal que digui que vaig perdre el vol.

Per què escriu?

Vaig començar a escriure quan encara no sabia a què es dedicava el meu pare. El meu pare escrivia i editava una revista, tot i que no es considerava escriptor. Quan el veia de petit, escrivint a casa, ja aleshores volia esdevenir un escriptor sense tenir cap idea sobre què escriure ni sospitar com n'és de complicat. Només uns quants poden viure de l'escriptura. He de dir que mai no he escrit per diners. De jove pensava que em dedicaria a l'ensenyança, però després d'estar deu anys estudiant i cansat dels campus universitaris vaig decidir buscar feina. En vaig trobar una en un diari i així va començar tot. Em vaig enamorar d'aquest ofici. *

Tom Wolfe va mostrar la seva faceta de dandi. QUIM PUIG LLUÍS GENÉ/AFP

BLOODY MIAMI
Tom Wolfe

Traducció: Marina Espasa
Editorial: Columna/
Anagrama
Barcelona, 2013
Pàgines: 752
Preu: 24,90 euros